

Sains, teknologi bantu penelitian hukum isu semasa

Keperluan hukum fiqh tangani permasalahan baharu

Oleh Latifah Arifin latifah@oh.com.my

Penemuan baharu dalam sains dan teknologi bukan sahaja mengubah gaya hidup masyarakat hari ini, tetapi turut memberi kesan kepada hukum fiqh semasa.

"Maka, ada hukum sedia ada yang ditaja semula. Selain itu, permasalahan atau isu tidak pernah ditincikan sebelum ini yang menimbulkan khilaf serta keraguan diperolehi kepada masyarakat melalui fatwa yang dikeluarkan.

Contohnya, keputusan Majlis Fatawa Kebangsaan yang menjelaskan hukum haram bagi penggunaan waktu penyelesaian penyakit dan kemudahan keselamatan umum.

Dehan Kanan, Kolej Pengurusan dan Formation, Universiti Malaysia Pahang (UMP), Dr Hasan Afend, berkecimpung hari ini membina gelombang ilmu fiqh yang berpegang teguh

kepada prinsip yang mengikat amanah yakinati sebagai hukum.

Beliau berkata, persekitar gonggam antivasikan ini sebenarnya bertentangan dengan kaedah fiqh dan masjid syariah kerana vaksin daripada sudut perubatan moden berfungsi sebagai penubuh penyakit terutama yang berjangkit.

"Vaksin sudah lama diperkenalkan di seluruh dunia dan terbukti mampu menghalang penyebaran penyakit bermula daripada persekitar bayi," katanya yang ditemui pada Konvensyen Fiqh dan Teknologi Peringkat Kebangsaan 2019 di Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM).

Konvensyen tahunan yang menarik ribuan peserta ini menyuarakan kepentingan ilmu fiqh berprestasi seiring dengan kemajuan sains dan teknologi hari ini.

Program anjuran bersama Pusat Islam dan Pembangunan

Islam UMP dan Pusat Islam UKM itu menyatukan pejabat (ta'fiqh semasa) berkhidmat perubatan Islam, status halal, perniagaan dan perundangan.

Hasan menjelaskan, masyarakat perlu memahami masjid syariah dan kaedah fiqh sebelum mempersoalkan sesuatu hukum kerana setiap ketetapan mengambil kira keperluan mengikat daripada kemalaratan yang lebih besar.

Beliau berkata, kemajuan sains dan teknologi vaksin mengandungi bahan berprestasi atau syubhat, kaedah ta'fiqh mengasah pendekatan 'al-daruratullah al-mubrah' atau kemudaratan mengahuskan apa yang terlarang.

"Ini bermaksud ia dibolehkan dan penggunaan vaksin mengikat dan yang tertentu keperluan dengan kedua kategori darurat dalam ta'fiqh atau 'al-daruratullah' berkecimpung di seluruh (dalam kadar tertentu) diharuskan dalam keadaan

darurat," katanya.

Mengupas lanjut, Hasan berkata, golongan anti vaksin perlu memahami masjid syariah yang menjadi teras al-din al-Islami dan tidak mereka menyebarkan apa yang terperinci mereka memaklumkan.

Sedangkan katanya, jika mereka bersedia melihat ketetapan hukum berdasarkan kerangka syariat dan kepentingan masjid syariah antarabangsa memelihara nyawa, tidak timbul terdapat terdapat atau melingkari sesuatu daripada penyakit.

Namun, itu tidak pula bermakna pengesahan sahaja itu sehingga mereka tidak Allah SWT dan menyempurnakan perundangan al-din Islam yang melibatkan kuasa-Nya mengikat segala yang lain.

"Pengambilan sains selayan dengan sains hasil-hasilnya SAW yang menyuarakan masyarakat mengubah diri daripada penyakit berjangkit seperti kusta

dan semptomanya seperti yang berlaku pada zaman Baginda," katanya.

Sementara itu, Turbulen Akhbari di Jabatan Perdana Menteri, Fuziah Salleh dalam satu kenyataan yang disiarkan 8/12 pada 3 Mac lalu, menegaskan tidak sepatutnya berlaku pertikaian semestiah status halal-vaksin.

Beliau berkata, vaksin yang digunakan ketika ini adalah melalui kajian teliti oleh pakar pembuatan berkecimpung, bukan terbukti berkesan kepada khalak-khalak yang menyebarkan.

Sementara itu, Ketua Biro Pengurusan Industri dan Komuniti, Fakulti Pengajian Islam (FPO) UKM, Dekan Dr Mohd Izhar Arif Mohd Kasim, berkata penelitian semula terhadap hukum fiqh membahayakan produk makanan sebagai just diabaikan.

Beliau berkata, pakar bidang agama dan sains mengambil inisiatif meneliti hukum berkaitan hakki manusia bagi menanggapi isu berbangkit yang dibangkitkan pada hari ini seperti hukum penggunaan plasma-darah hawwa dalam produk makanan.

"Sebelum ini, Muftarah Majlis Kebangsaan bagi Ibtidai Agama Islam Malaysia (MKI) pernah mengeluarkan fatwa secara umum, lalu diharamkan penggunaan bahan daripada darah dalam makanan.

"Bagaimanapun, garis panduan halal Islam yang masih tidak jelas dan terperinci, sekiranya plasma darah digunakan dalam pembuatan makanan seperti bebola ikan secara berkecimpung di luar negara bertujuan menjadikan makanan lebih tahan lama," katanya.

Menurut Mohd Izhar, kumpulan penasihat FPO UKM turut meluluskan beberapa kajian bagi penyesuaian hukum plasma darah dan hasil kajian mendapati terdapat pelbagai alternatif lain yang halal sebagai pengganti kepada plasma darah.

Beliau berkata, plasma darah boleh digunakan dengan gelatin halal, plasma protein tumbuhan dan sebagainya. Oleh itu, berdasarkan prinsip serta perhalusan fiqh yang dikemukakan, maka produk makanan menggunakan plasma darah adalah haram-diharamkan.

"Kami percaya, tidak ada keberatan daripada sudut masjid syariah bagi membolehkan penggunaan plasma darah dalam makanan. Ia lebih kepada tabiiyyat atau pekelengkapan, jika tidak digunakan atau alternatif sebagai pengganti.

"Ia juga tidak sampai kepada tahap darurat seperti hukum vaksin yang diharuskan kerana boleh meragut nyawa.

"Maka, hukum harus tetap digunakan plasma darah dalam makanan malah tidak bagi terpakai dan asasi dengan perundangan hukum Madaib Syaria yang mengharamkannya," katanya.

Katanya, penyelidikan terhadap sains dan teknologi dalam makanan perlu dipandang serius dan dibuat secara konsisten bagi menjadikan masyarakat terlahir dengan produk syubhat.

Mohd Izhar berkata, peranan ta'fiqh di setiap seperi memuatkan persoalan hukum fiqh semasa khususnya berkaitan sains dan teknologi membantu menangani keperluan masyarakat.

Beliau memuji langkah yang diambil oleh Muftarah Kebangsaan dengan ahli akademik dalam pelbagai bidang termasuk agama, sains dan perubatan bagi membolehkan sains perubatan selayan dengan sains perubatan selayan selayan selayan dalam menghadapi Revolusi Industri 4.0 (IR 4.0) dan ke arah memajukan pembangunan serta pembangunan ekonomi negara, sebagai salah satu aspek yang tidak boleh diabaikan," katanya.

Vaksin sudah lama diperkenalkan di seluruh dunia dan terbukti mampu menghalang penyebaran penyakit bermula pada peringkat bayi.

Dr Hasan Afend, Dekan Kanan, Kolej Pengurusan dan Formation, Universiti Malaysia Pahang (UMP)

Pakar bidang agama dan sains mengambil inisiatif meneliti hukum berkaitan halal haram bagi menangani isu berbangkit yang diketengahkan pada hari ini seperti hukum penggunaan plasma darah hawwa dalam produk makanan.

Dr Mohd Izhar Arif Mohd Kasim, Ketua Lembaga Industri dan Komuniti, Fakulti Pengajian Islam (FPO) UKM